

Riktlinjer för fordonstvättar

Antagna av miljönämnden 2015-09-15, reviderade 2017-03-21

Tvättvattnet från fordonstvättar innehåller mycket föroreningar såsom olja, metaller, asfalt, partiklar från däck och olika kemikalier från bilvårdsmedel.

Dessa ämnen kan störa funktionen i de kommunala reningsverken och även försämra avloppsslammets kvalitet, vilket påverkar möjligheten att använda slammets på våra åkrar.

Reningsverken kan dessutom inte rena bort alla giftiga ämnen utan en del hamnar i våra sjöar och vattendrag, där de kan skada växt- och djurlivet och i slutändan även människors hälsa.

Det är därför viktigt att tvättvattnet från fordonstvättar renas innan det släpps ut i avloppet.

Riktlinjerna gäller för alla fordonstvättar

Miljökontoret har valt att ta fram riktlinjer för fordonstvättar eftersom det inte finns någon lagstiftning som tydligt specificerar vilka krav som ställs på fordonstvättar.

De krav som ställs i dessa riktlinjer utgår till stor del från de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken samt från Naturvårdsverkets branschfakta ”Fordonstvättar”, utgåva 1, maj 2005.

Riktlinjerna gäller för samtliga fordonstvättar i Hässleholms kommun.

Återkommande provtagning

Riktlinjerna gäller för alla fordonstvättar men krav på återkommande provtagning av utgående spillvatten ställs bara på vissa anläggningar.

Detta gäller de som tvättar minst 1 250 personbilar eller 250 lastbilar, bussar eller andra vägfordon per år, vilket motsvarar minst fem personbilar eller en lastbil eller dylikt per dag.

Varje ärende är unikt

Riktlinjerna är inte bindande utan ska fungera som en vägledning i tillsynen. De ska även förklara för företag som bedriver fordonstvätt, eftersom det blir tydligare för alla vad som gäller.

Det är även viktigt att poängtera att varje enskilt ärende är unikt och ska bedömas utifrån dess specifika förutsättningar.

Riktvärden för utsläpp av spillvatten

Riktvärden för befintliga anläggningar:

<i>Analysparameter</i>	<i>Personbil</i>	<i>Lastbil, buss eller annat vägfordon¹</i>
Samlingsparameter; bly, krom och nickel	10 mg/fordon	30 mg/fordon
Kadmium	0,25 mg/fordon	0,75 mg/fordon
Zink	50 mg/fordon	150 mg/fordon
Koppar	30 mg/fordon	90 mg/fordon
Oljeindex	5 g/fordon	15 g/fordon

Riktvärden för anläggningar som byggs nya samt vid om- eller tillbyggnad²:

<i>Analysparameter</i>	<i>Personbil</i>	<i>Lastbil, buss eller annat vägfordon¹</i>
Samlingsparameter; bly, krom och nickel	5 mg/fordon	15 mg/fordon
Kadmium	0,10 mg/fordon	0,30 mg/fordon
Zink	50 mg/fordon	150 mg/fordon
Koppar	30 mg/fordon	90 mg/fordon
Oljeindex	2,5 g/fordon	7,5 g/fordon

¹ Utgår från ett 12 meter långt fordon, vilket innebär att en omräkning måste göras med hänsyn till fordonstyp.² Som ombyggnad räknas genomgripande förändringar eller utbyte av tvätt- eller reningsutrustning och dylikt. Normal service och underhåll omfattas inte.

Som tillbyggnad räknas utökning av tvätthallens storlek, tillägg av fler tvättplatser och liknande. Tillbyggnad på en bensinstation av annat än tvätten omfattas inte.

Övergripande riktlinjer**Tvättkemikalier**

För att minska utsläppen av farliga ämnen är det viktigt att använda tvättmedel som är miljöanpassade.

De produkter som används vid fordonstvätt ska därför antingen uppfylla kraven för miljömärkning (till exempel Svanen, Bra Miljöval) eller Kemikaliesvepets krav för fordonstvättmedel och avfettningsmedel (se lista på: <http://www.naturskyddsforeningen.se/kemikali-esvepet>).

Oljeavskiljare

En oljeavskiljare klass 1 krävs alltid för fordons-tvättar, även om anläggningen tvättar mindre än 1 250 personbilar eller 250 lastbilar, bussar eller andra vägfordon per år. Undantaget är om anläggningen kan visa att befintlig oljeavskiljare följer Svensk Standard SS-EN 858 och klarar ovanstående riktlinjer för oljeindex.

Oljeavskiljare vid både nya och befintliga anläggningar bör uppfylla Svensk Standard SS-EN 858 del 1 och 2. Del 1 innehåller principer för produktutformning, provning, märkning och kvalitetskontroll. Del 2 innehåller dimensioneringsanvisningar, installation, drift och underhåll. I del 2 anges även att oljeavskiljare ska genomgå 5-års besiktning, samt vad den ska innehålla.

Äldre oljeavskiljare har generellt sämre funktion och är ofta i dåligt skick. För äldre anläggningar, där det är oklart om oljeavskiljaren uppfyller SS-EN 858, måste verksamhetsutövaren kunna redovisa oljeavskiljarens funktion vad gäller bland annat dimensionering och skick. Funktionskontrollen ska utföras av SWEDAC-ackrediterat företag eller motsvarande.

Oljeavskiljaren ska i första hand vara försedd med larm. Alternativt kan rutiner i egenkontrollen säkerställa att tömning och tillsyn sker tillräckligt ofta.

Oljeavskiljaren ska tömmas minst en gång per år om inte verksamhetsutövaren kan visa på att det inte behövs. Vid tömningen ska hela oljeavskiljaren tömmas och därefter återfyllas med vatten.

Om oljeavskiljaren är av klass 1-typ (det vill säga försedd med lamell-, rör- eller skumgummifilter) bör rutin finnas för att backspola filtret varje gång tömning sker.

Att installera en ny oljeavskiljare eller att avsevärt ändra en oljeavskiljare är en anmälningspliktig åtgärd enligt plan- och byggförordningen. Installationen får inte påbörjas innan byggnadsnämnden har gett ett startbesked.

Slamavskiljaren

Före oljeavskiljaren bör det finnas en separat slamavskiljare för att slammängden inte ska påverka oljeavskiljarens effektiva volym. Detta är

speciellt viktigt vid tvätt av större fordon som lastbilar och bussar.

Avloppsanslutning

Avloppsvattnet från en fordonstvätt ska vara kopplat till spillvattennätet, så att vattnet kan tas omhand och renas i det kommunala reningsverket. För att minska risken för att reningsverket skadas ska avloppsvattnet passera en oljeavskiljare innan det släpps ut i det kommunala spillvattennätet.

Tvättanläggningen får inte användas om reningsanläggningen inte fungerar. Bräddavlopp får inte förekomma. Vid haveri ska tvätten stängas.

Dagvatten (det vill säga regnvatten) från parkeringsytor och dylikt får inte anslutas till spillvattennätet, utan ska kopplas till dagvattnet. Om det finns risk för att dagvattnet är förorenat av oljeprodukter, till exempel på en bensinstation, ska vattnet passera en separat oljeavskiljare innan det släpps till dagvattennätet.

Provtagning

Efter reningsanläggningen ska det finnas en provtagningsbrunn.

Provtagning för analys av föroreningshalter i spillvatten ska ske enligt nedanstående tabell.

<i>Antal tvättar per år</i>	<i>Provtagning</i>
Mer än 5 000 personbilar eller mer än 1 000 lastbilar/bussar	Årlig tidsstyrd provtagning under minst 6 timmar
1 250 – 5 000 personbilar eller 250 – 1 000 lastbilar/bussar	Årlig tidsstyrd provtagning under minst 6 timmar
Mindre än 1 250 personbilar eller mindre än 250 lastbilar/bussar	Tidsstyrd provtagning under minst 6 timmar när miljökontoret bedömer att behov finns

Instruktioner för provtagningen

Provtagningen ska tas som tidsstyrd provtagning under minst sex timmar, där delprover tas ut var femte minut eller tätare. Prover ska tas under fordonstvättens öppettider. Antalet tvättar samt vattenförbrukning under provtagningsstillfallet ska registreras.

Provet ska tas under december till mars vid normal till hög belastning. Vid provtagningsstillfallet ska tvätten vara igång som vanligt och

ingen rengöring av tvätthallen får ske då detta kan påverka resultatet.

Det måste även ha gått minst en månad sedan senaste tömningen av oljeavskiljaren.

Proverna ska tas av behörig provtagare (enligt SNFS 1990:11, MS:29, bilaga 1) och analyserna ska utföras av ett ackrediterat laboratorium. En omräkning av analysresultat till mängd förorening per tvättat fordon ska göras.

Årlig redovisning

För anläggningar som behöver göra en årlig provtagning ska redovisningen av den senaste provtagningen tillsammans med uppgifter från föregående år skickas in till miljökontoret senast den 1 maj varje år.

För den årliga redovisningen bör miljökontorets mall användas. Om annan mall används ska samtliga uppgifter enligt miljökontorets mall finnas med.

Om föroreningshalten överskrider riktvärdena ska den årliga redovisningen kompletteras med en beskrivning av orsaken till överskridandet samt vilka åtgärder som kommer att vidtas tillsammans med en tidsplan.

Tvätt utanför tvättanläggning

Att tvätta bilen på gatan innebär att förorenat avloppsvatten leds via dagvattenbrunnar direkt ut i våra sjöar och vattendrag utan någon rening.

Tvätt på gata, asfalterad parkeringsplats eller liknande med avrinning till dagvattenbrunn, dike eller dylikt är därför mycket olämpligt.

Privatfordon kan i undantagsfall spolras av från lera, grus eller damm utan att tvättkemikalier används. Fordonet bör då stå på mark utan avrinning till dagvattenbrunn, öppet dike, vattendrag, sjö eller liknande och det får inte heller finnas vattentäcker i närheten som kan påverkas.

Plan gräsbevuxen mark är att föredra, men grusplan kan också vara godtagbart. Markägarens tillstånd krävs. Kommunal mark bör inte upplåtas för detta ändamål.

Lastbilar, taxibilar, tjänstbussar, bussar, servicebilar, arbetsmaskiner med mera som används i företag eller offentlig verksamhet bör tvättas i en anläggning som uppfyller riktlinjerna för fordonstvättar.

För ytterligare information kontakta:

Miljö- och stadsbyggnadsförvaltningen

Tel 0451-26 67 50

miljonamnden@hassleholm.se

byggnadsnamnden@hassleholm.se

**Hässleholms
kommun**